

KLITMØLLER KIRKE.

1852 bestemtes det, at lejeindtægten af ålekisten skulle gå til opførelse af et kapel i Klitmøller.

10/5 1872 solgte Anders Christian Frost i Klitmøller det grundstykke, hvorpå kirken er opført. 1871-72 blev kirken opført efter tegninger af murermester Hyldahl i Thisted. Kirken var en filialkirke af Vester Vandet kirke. Den røde murstensbygning bestod af kor og skib med våbenhus i syd, alt i nygotiske stilformer og med glatte kamgavle.

8/7 1883 indviedes altertavlen, malet og skænket af dronning Louise. Motivet: Kristus stiller stormen. Tavlen blev istandsat 1922 på Christian Xs og dronning Alexandrines bekostning, og fik da en ny ramme udført af Rud. Petersen, der også havde udkåret prædikestolen og stoleværkerne. Et par kraftige messingstager fra 1589 stammer fra Thisted kirke, hvortil de blev skænket af Anders Nielsen og hans hustru Maren Gris. Også dåbsfadet, der er nederlandsk fra omkring 1650 med fremstilling af syndefaldet, er kommet fra Thisted kirke. En pengetavle 1744 med hvidmalet skriverskrift: "Giver, saa skal Eder gives. Luc. 6, Cap. V.38 1744" har tidligere tilhørt Thisted kirke.

Kirkeskibet er skænket af styrmændene L.C. Andersen og L.C. Nielsen i 1873.

25/4 1875 skænkede købmand Markus Jensen 4320 kv. alen jord til kirkegård.

21/6 1888 blev kirken forsikret for 12750 kr.

I 1965 blev klokkestablen fornyet og i 1966 blev kirken ombygget og kamgavlene fjernet. Et nyt orgel blev indviet i 1995 og året efter blev en naturkirkegård anlagt vest for kirkegården.

Aar 1852 den 15de Februar vare vi underskrevne Lodsejere i Aalefiskeriet fra Vestervandet Sø igjennem Aalegaards Kjør tilstede i Klitmøller Skole, og blev da af os besluttet vedtaget og underskrevet, for os og vore Arvinger, hver for sig at afgive og sammenskyde, til en Forøgnings Capital, det os tilfaldene aarlige Beløb af Forpaktningssummen for bemeldte Aalefiskeri, der er os tilhørende efter Contract af 15de Juli 1821, hvortil Øjemedet skal være for dette forøgede Beløb i sin Tid at lade opføre et Capel i Klitmøller Bye med det Forbehold, at Capitalen med Ranter bliver bestyret efter understaaende imellem os vedtagne bestemte Regler og Poster.

1ste Post.

Lejesummen med Renter og alle Indtræder indsættes Aar for Aar i Thisted Kjøbstads Sparekasse eller udlaanes imod sikker Pant, i fast Ejendom, til hvilke Laan Foreningens Medlemmer skal have Fortrins Ret imod betykkende Sikkerhed.

2den Post.

Til at bestyre Capitalen vælges ved Stemmegivning Tre Mend i og af Foreningen, og ingensinde af Mend uden for Lodsejerne, hvilke 3 Mend herved constitueres, 2de som Forstandere, og En som Regneskabsfører.

3de Post.

Den aarlige Lejesum af Aalefiskeriet, saavel som alle indkommende Pengebeløb, skal indbetales og modtages af Regneskabsføren, der ved hver Forpaktningss Tids udløb med Foreningens Samtykke, igjen til den høistbydende i Klitmøller, mod Sikkerhed for Budet, bortforpacter Fiskeriet i 5 Aar som forhen, samt med den aarlige Forpaktningss Sum forfarer som i 1ste Post er bestemt, og har de 2de Mend, der af Foreningen vælges som Forstandere, til enhver Tid at forvisse sig om at Regneskabet er i behørig Orden, og endelig ved hver Aars 11te December Termin at attestere for Regneskabets Rigtighed til Fremlægelse for Foreningen.

4de Post.

Ligeledes fastsættes, at 14 Dage forinden en Forpaktningstid er udløben har Regneskabsføren at fremligge Regneskabet med alle Bilager for Foreningen, og skal da af os alle underskrevne ved Stemmegivning afgiøres om den sammen sparede Capital fremdeles skal vedblive at forøges paa ovenanførte Maade, eller om der ved Hjelp af Laan skal paabegyndes Bygning af det paatænkte Capel, under Garanti for et saadant Laan, af alle underskrevne i Foreningen.

5te Post.

Det overdrages ligeledes den valgte Besyrelse at foretage alt fornødent til Aalefiskeriets Adkomst, Documentters fuldstændige berigtigelse, saa som Tinglæsning, Skatteydelse, samt at udstede Qvitteringer m.m. og vedtages det at alle Documenter stedse skal beroe hos Regneskabsføren.

6te Post.

Det vedtages ligeledes at Forstanderne og Regneskabsføren ikke længere end i 5 Aar er forpligtet at varetage deres Founftsion, og bliver der da af Foreningen at velge af deres Medlemmer i medfør 2den Post, andre i deres Sted, og er Dags Dato enstemmig af Foreningen valgte:
Handelsmand Chresten Chr. Hausgaard og Møller Chresten B. Larsen som Forstandere, og Strandcontrolleur C.L. Bolwig til Regneskabsfører.

D.u.s.

7de Post.

Ligeledes vedtages sluttelig, at naar det første Lejemaal, foruden det der nu exsisterer, er tilende, afgiøres det i det heele taget om det attraaede Capel skal paabegyndes ved Hjelp af Laan, Capitalen fremtidig forøges eller den til den Tid indkommen Capital da skal deles imellem de her underskrevne Lodsejere.

Lodsejernes underskrifter paa
vedtægterne ang. opførelse af
Kapel i Klitmøller.

Jens Andersen, Bend Stilling, A. C. Thaarup, N. A. Frost, P. Pedersen Enke.,
P. Olsen, Niels Nørre, Klemens Mowtoft, P. J. Brandt, Peter Frost
Morten Brandt, N. C. Nordentoft, Povs Nørre Enke, Jens Thøgersen
Chr. Nørre, H. N. Hansen, N. Drasbech Enke, Peter Nørre Enke, P. J. Brandt
Lonegaard, P. Thaarup, P. Højgaard, S. Frost
Jens Jørgensen, Anders Drasbech, Chr. Knudsen Krogh, P. Nørre Enke
Niels Nielsen, Jens Nørre, Niels Spanggaard, Niels Hammer
C. S. Wegeberg, Morten Frost, A. B. Drasbech.
Erich Petersen, Christian Buch, Ole C. Brandt, Povs Drasbech
P. Eriksson, Michel Svendsen, Anders Brandt, Niels Nørre
Chr. Knudsen Krogh, Anders Knudsen Krogh, J. C. Mortensen
P. Højgaard, P. J. Brandt, Povs.
N. A. Larsen, A. C. Christensen, Jørgen Krogh, N. Frost
P. C. Nørre, P. C. Mortensen, Peter Jensen Enke, Anders Nørre
Anders Christian Hallenskjold, Christian B. Brandt Enke.
Anders C. Larsen, H. B. Følmer, A. Nørre, Niels Christian Andersen, Povs Drasbech Enke.

SKJØDE.

Underskrevne Anders Kristian Frost af Klitmøller By, Vestervandet Sogn, vedstaar herved, at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved sælger, skjøder og aldeles overdrager til Klitmøller Kirke det paa vedhæftede Kort beliggende Jordstykke, som ifølge Indenrigsministeriets Skrivelse af 27 Januar 1872 er adskildt fra den mig ifølge Skjøde af 12 Mai 1869, læst 15 Juni s.A., tilhørende og i forbemeldte Klitmøller By beliggende Huseiendom Matr. No. 34, og hvilket Jordstykke ikke er ansat til Htkorn eller Glskat, for Kjøbesum 10 Rdl., skriver ti Rigsdaler Rigsmønt.

Da Bestyrelsen for Klitmøller Kirke har betalt mig Kjøbesummen, saa erklærer jeg herved ingen videre Ret at have til bemeldte Jordstykke, hvorpaa Kirken nu er opført, men det skal herefter tilhøre Kirken med de Herligheder og Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed jeg har eiet samme og indestaaes for Vanhjemmel.

Under mit Navn vidnesfast.

Klitmøller, den 10de Mai 1872.

A.C. Frost

Til Vitterlighed

O. Nørgaard   P. Frost

I Henhold til Indenrigsministeriets Skrivelse af 27 Januar d.A., hvorefter det ovennævnte Jordstykke ikke er ansat til Htkorn eller Gammelskat, haves fra Amtets Side Intet at erindre imod dette Skjødes Thinglæsning.

Thisted Amtshus, den 15de Mai 1872.

Unsgaard

Læst paa Hillerslev Hundborg Herreders Ting d. 28/5 1872.

DEKLARATION.

Underskrevne Inspektion for Kirken eller Kapellet i Klitmøller By Vester Vandet Sogn, erklærer herved i Medhold af Kirke- og Undervisnings Ministeriets Skrivelse af 12. Marts 1874, at det til Kirkegaarden indtagne Jordstykke omkring Klitmøller Kirke eller Kapel ingensinde maa afbenyttes paa anden Maade end til Kirkegaard. Det nævnte Jordstykke, som paa befalet Maade er adskilt fra Eiendommen Matr. No. 34 i Klitmøller og som ikke er ansat til Hartk. eller Gammelskat, er hjemlet Kirken ved Gavebrev af 25 læst 27 April s.A. og Skjøde af 10 læst 23 Maj 1872.

Denne Deklaration skal være forbindende saavel nu som i Fremtiden.

Til Stadfæstelse med Inspektionens Medlemmers Underskrifter.

Inspektionen for Kirken eller Kapellet i Klitmøller d. 5te August 1875.

P.M. Møller

P.K. Mortensen

H.A. Skak

BRANDFORSIKRING.

Aar 1888 den 21 Juni mødte undertegnede Branddirektør
tilligemed Vurderingsmændene N. Jensby og Tømrermester
C. Lassen paa Klitmøller Kirkes Ejendom

Klitmøller By, V. Vandet Sogn,
Fors. Nr. 78, Matr. Nr. 34.

for at vurdere til forandret Indtegnning den Byen tilhørende
Kirke. Vurderingsmændene vare behørigt indskjærpede, at
Forretningen afholdes under Eds Tilbud.

- a. Højkirken 21¹/₂ Al. lang 18 Al. bred 6³/₄ Al. høj,
Grundmur, Skifertag, takket Gavl, delt i 13 Fag.
Den vurderedes u. Fundamenter saaledes:
13 Fag a 550 Kr.	Kr. 7150,00	
heri 24 Stole a 15 Kr.	" 360,00	
1 Prædikestol	" 250,00	Kr. 7760,00
	<u> </u>	
- b. Lavkirken 10 Al. lang 10¹/₂ Al. bred 6³/₄ Al. høj,
Grundmur med Skifertag, takket Gavl, 6 Fag.
Den vurderes u. Fundamenter saaledes:
6 Fag a 450 kr.	Kr. 2700,00	
heri Altertavle med Bord	" 1000,00	
" 1 Døbefond af Beton	" 50,00	
" Knæfald med Skranke	" 60,00	
" 1 Præstestol	" 30,00	Kr. 3840,00
	<u> </u>	
- c. Vaabenhuset 6 Al. lang 5 Al. bred 4 Al. høj,
Grundmur, tegltækket, delt i 3 Fag og
vurderedes uden Fundamenter til
- Kr. 600,00
- d. Klokkehus paa Kirkegaarden af Træstolper af Eg
med Tag af Spaan vurderedes til Kr. 200,00
heri 1 Støbestaals Klokke   " 350,00
- Kr. 550,00
- Kirkens samlede Forsikringssum Kr. 12750,00

Kirkevæрге Anders Chr. Frost, der overværede Taxationen,
erklærede sig tilfreds med denne.

A. Dolleriis   N. Jensby   C. Lassen   A. Chr. Frost.

GAVEBREV.

Underskrevne Kjøbmand Markus Jensen af Klitmøller vedstaa herved, at have skjænket og givet, ligesom jeg herved skjænker og giver til Klitmøller Kirke det paa det vedhæftede Kort betegnede Jordstykke af Indhold 4320 kv. Alen, som ifølge Indenrigsministeriets Skrivelse af 27 Februar d.A. er udskilt fra den mig ifølge Skjøde af 13, læst 19 Juni 1873, tilhørende og i Klitmøller By, Vester Vandet Sogn, beliggende Eiendom Matr. No. 34 og som ikke er ansat til Hartkorn eller Gammelskat, og hvilket Jordstykke agtes indtaget til Kirkegaard ved Klitmøller Kirke.

Som Følge heraf skal det efternævnte Jordstykke herefter tilhøre Klitmøller Kirke som dens lovlige Ejendom, idet jeg indestaar for Vanhjemmel.

For det stemplede Papirs Skyld ansættes Jordstykkets Værdi til 12 1/2 Kr.

Klitmøller, den 25 April 1875.

Til Vitterlighed

Morten Frost   Anders Chr. Frost

PAATEGNING

paa Skjøde fra Skipper Bole Pedersen Brandi af Klitmøller til Niels Christian Drasbæk, datteret den 21 Januar 1854, Læst den 6 Juni 1854. Protokolleret No. 12, Folio 790.

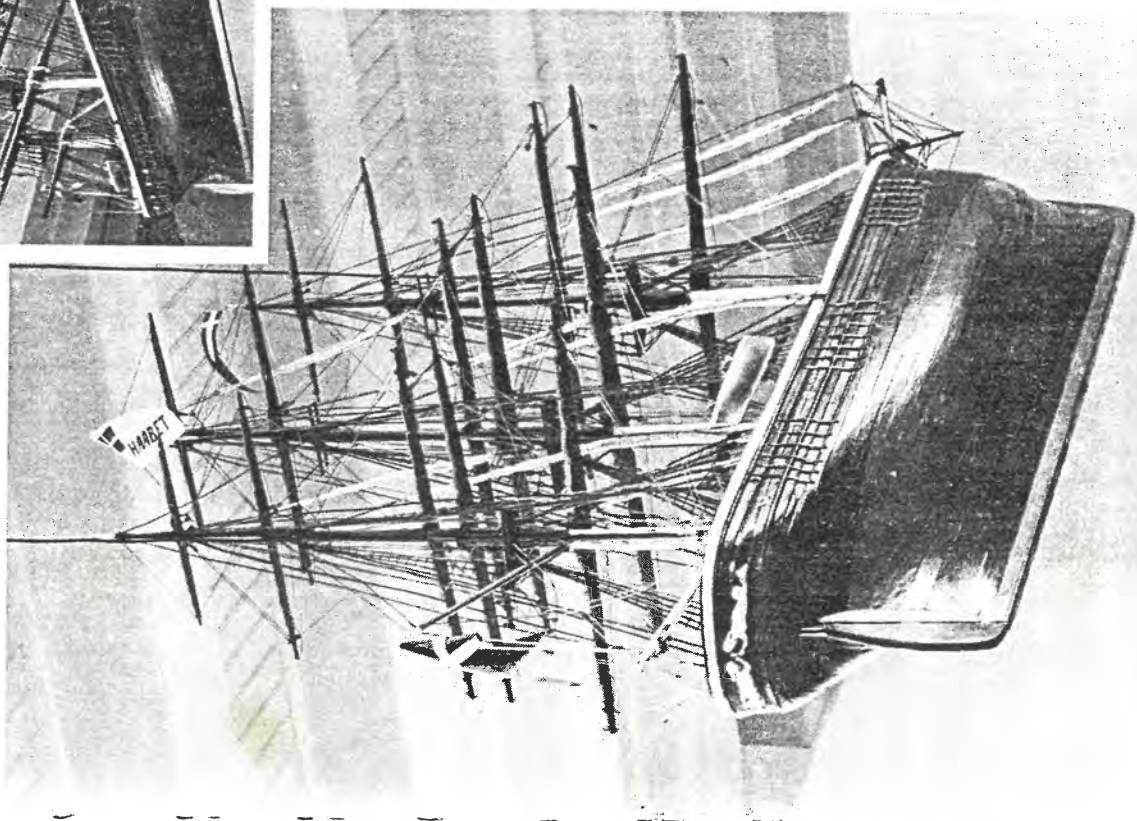
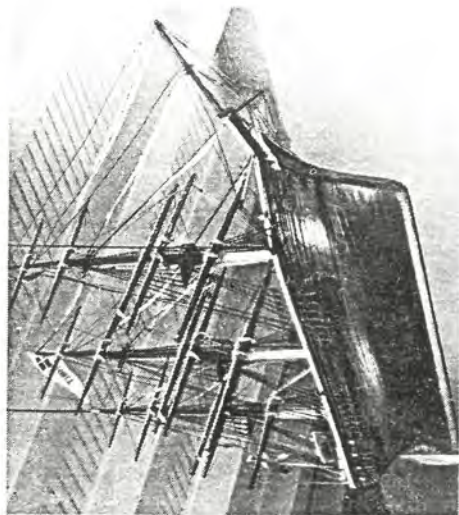
Jeg meddeler herved mit Samtykke til at det Jord Stykke af Matr. No. 34 i Klitmøller, den i foregaaende Skjøde under litr.a anførte Eiendom, som ifølge et af Matrikulskortet i Februar d.A. attesteret Kort udgjør 4320 kv. Alen og som er skjænket til en Kirkegaard ved Klitmøller Kirke, maa aldeles udgaa af Pantet for min Aftægt.

Klitmøller, den 25 April 1875.

Kirsten Marie Christensdatter
m.f.P.

Til Vitterlighed

Morten Frost   Marcus Jensen

Fuldslib fra det
19. årh.s midte.
Alle sejl beståede.

Jens Ole Petersen: Kirkeskibe i Thisted Amt.

Klitmøller.

3-m fuldslib.

105 cm. 25 beslaaede sejl. Givet 1873 af styrmændene L.C. Andersen og L.C. Nielsen (skriftlig kilde), bygget af baadegygger Peder Christian Pedersen Frost og styrmænd Jens Holler (mundtlig tradition). Som gallionsfigur havfrue, paa agterspejl to havfruer. Paa stormast flag med paaskrift "Haabet". Farver brun-sort-hvid, master brune. et meget kønt skib, en god model. 1873 skænkedes tillige en brig af rektor Müller, Thisted. Den blev taget ned 1882 og laa i en del aar paa kirkeloftet.

Peder Christian Pedersen Frost (f. Vangsaa 1840, d. Klitmøller 1904) er strengt taget kun forbundet med materialet gennem ret løse kilder. Mundtlig overlevering i Klitmøller udpeger ham og svogeren Jens Holler som ansvarlige for Klitmøllerfuldslibet 1872, skriftlige kilder anfører to andre givere, men det udelukker selvfølgelig ikke, at han har bygget det. Paa det tidspunkt kunne han endnu være hjemmehørende i Vangsaa. Pastor Mehr nævner i sin (i øvrigt ret upaalidelige) bog "Livet paa Hanstholmen" (1953), at kirkeskibet i Hansted er bygget af en baadebygger Frost, Vangsaa. Det maa jo saa være Peder Christian, der iøvrigt senere

synes at have virket i Hansted. Omkr. 1896 flytter han til Klitmøller, hvor han ogsaa optager baadebyggeriet, bl.a. af det nye: dæksbaade. Hvis Mehrs oplysning har nogen bund, saa maa vi datere Hanstedskibet til o. 1870-95. Han var fader til Peder Frost Pedersen (f. i Vang-saa 1867, d. Febersted 1945), der byggede kirkeskibene i Ræhr, Vigsø og Vang.

Jens Holler f. i Klitmøller 1842 som søn af den senere opsynsmand ved redningsstationen Peder Frost, forsvundet som styrmand med den 3-m skonner "Skjold" 1901. Hans søster, Ane Marthea, var gift med Peder Christian Frost - og sammen med denne skulle han jo have lavet Klitmøller - skibet. Selv er han bygmester for skibet i Stenbjerg, som han gav navnet Petra efter sin 6 aarige datter (senere gift Nissen).

Klitmøller kirke vinteren 1937.

Kirkejubilæet i Klitmøller.

En Festgudstjeneste ved Biskop Ludwigs.

Th. Ansteds, 4/5 1922

Klitmøller Kirke var smukt istandsat til 50 Aars Jubilæet i Gaar. — Prædikestolen og Stolestaderne var blevet udskåret og malede (efter Tegning af Kunstmaler Rud. Petersen, København, der for et Par Aar siden udførte det smukke Frescomaleri i Hillerslev Kirke). — Endnu var dog Malingen knap nok tør, og paa Prædikestolen manglede endnu Udskæringen og Malingen af de 4 Evangelister. Rammen omkring Altermaleriet er ogsaa tilbage; den bærer endnu den lyse Egetræsfarve, som Stolestaderne havde, og som for disses Vedkommende er blevet erstattet med en langt kønnere Farve.

Altartavlen er som bekendt en af de smukkeste, der findes i Thy; dens Motiv er Jesu Vandring paa Søen, og den er skænket Kirken af vor nuværende Konges Bedstemoder, Dronning Louise, der selv har malet den. Mange Besøgende har bl. a. af den Grund aflagt Besøg i Kirken for at se den.

Til Udsmykningen, der er foretaget nu, har Klitmøller Bjergelaug skænket et Beløb af 10—1100 Kr.; det slaar ganske vist ikke til for at dække hele Udgiften ved Restaureringen, men er dog en god Hjælp.

— Jubilæet mindedes i Gaar ved Flagning flere Steder i Byen, og til Festgudstjenesten om Eftermiddagen var Kirken fyldt til sidste Plads.

Biskop Ludwigs, der havde holdt Visitats i V. Vandet Kirke om Formiddagen, ankom Kl. 3, ledsaget af Sognepræst Vinther, Provst Provst Hilden - Petersen og Præsterne Møller, Thisted, Erck, Sennels, Jensen, Skinnerup, Rugholm, Nors, Michaelsen, Hunstrup, Dinesen, Vang, og Rasmussen, Hjørdemaal. — (Provst Tolstrup, Sjerring, var til Stede ved Visitatsen i V. Vandet, men kunde af Hensyn til sit Helbred ikke tage med til Klitmøller).

Pastor Vinther læste Indgangsbønnen, og man sang »Kirken den er et gammelt Hus«.

Biskoppen messede og læste et Stykke af 1. Kongernes Bog.

Derpaa sang man »Øjne, I var lykkelige«, hvorefter Biskoppen prædikede ud fra Johs. 1. Kap. V. 35 og udtalte:

— Den Dag, jeg blev indsat som Præst — det er nu 10 Aar siden — begyndte den gamle Præst, der indsatte mig, med følgende Vers:

Her er Guds Hus og Himlens Port,
her er Guds Aand tillige,
som her af Livets Ord har gjort
den rette Himmelstige.

Mons Engle stige ned og op,
mens Herren staar ved Stigens Top
og os med Fynd velsigner.

Klitmøller Kirke.

1872—3. Maj—1922.

T. A. Aas — 7/2/1922

Det er i Dag, som før nævnt, 50 Aar siden, Klitmøller Kirke fik sin Indvielse.

Der havde gennem lange Tider været Trang til en Kirke, idet Beboerne havde $\frac{1}{4}$ Mil til Vester Bandet Kirke og mange, især da de gamle og svage, blev affaaet fra at komme i Kirke. Der var hødet noget derpaa ved, at der gennem en Aarrække under ualmindelig stor Tilslutning var holdt Gudstjenester i Klitmøller Skole, men alligevel følte Sabnet af en Kirke stærkt. Det havde ofte været paa Tale at faa rejst en Kirke, men Forsøgene var hver Gang glippet, fordi Pengene ikke kunde bringes til Beje. Saa skete der, da Skolevæsenet i Klitmøller og V. Bandet ved den nye Kommunallov blev samlet, dette, at der blev et Overtid paa 1400 Rd. til Klitmøller.

Dette Beløb besluttede Beboerne at anvende til en Kirke og navnlig ved den da værende Sognepræst Provst Hunderups Arbejde blev der taget saa energisk fat paa Sagen, at man i 1870 kunde indgaa til Ministeriet med et Andragende om en Bevilling paa 1600 Rd. til Kirken, hvorved man vilde faa de 4000 Rd. Opsørelsen vilde koste, til Raadighed, idet der ved frivillige Bidrag væsentlig fra Pastoratets Beboere var skaffet et betydeligt Beløb til Beje.

Andragendet blev bevilget og der

nedattes derefter et Byggeriudvalg, som kom til at bestaa af Provst Hunderup, Toldkontrollør Bollwig (efter dennes Forslyttelse indtraadte Toldbetjent Schack), Skipper Morten Frost og de to Møllere Søren Brandt Møller og Peder Konge Mortensen.

I Løbet af 1871—72 blev Kirken opført med 140 Siddepladser og den 3. Maj 1872 indviiede Biskop P. C. Kirkegaard, Aalborg, i Nærværelse af ca. 300 Mennesker Kirken, idet han talte ud fra Ordene i den 84. Salme, 2. og 11. Vers.

Provst Hunderup naaede at se Kirken fuldført, men blev samme Aar forflyttet til Egeslevmagle. De efterfølgende Præster har været Poul Martin Møller 1872—79, Vilhelm Larsen 1879—89, Ns. Chr. Madsen 1889—94, P. Chr. Pedersen 1894—1906, P. Østergaard 1906—14, S. Hamlev 1914—17, S. Th. S. Erck 1917—20 og siden 1920 Pastor Winther.

I Kirkerne fik Kirkens indre Udsmykning en værdifuld Forøgelse. Dronning Louise havde under Besøget i Anledning af Thybanens Indvielse afslagt Besøg i Kirken og lagt Mærke til, at Altertavlen trængte til Fornyelse. Hun skænkede saa en smuk Altertable til Kirken, og denne Altertable havde hun selv malet, intet Under, at den derfor omfattes med særlig Veneration af Beboerne, og mange Besøgende aflægger for dens Skyld Besøg i Kirken.

Ogsaa andre har ydet Bidrag til Kirkens Forstønnelse. Thisted Kirke skænkede ved Opsørelsen Døbefont og Alterstager og Klitmøller Bjergelaug skænkede den Gang en Part af alle

Dronning Louises Altertavle i Klitmøller Kirke 70 Aar.

*Christian den 9. og hans Dronning besøgte Klitmøller i
Forbindelse med Thybanens Aabning 1882 og saa, at
Kirken trængte til en Altertavle i Stedet for et Trækors*

Det er i disse Dage 70 Aar siden, Klitmøller Kirke fik sin Altertavle. Denne Altertavle er enestaaende her i Landet, idet den er malet af en Dronning, Christian den 9.s Gemalinde, Louise, der bl. a. havde lært at male af Marstrand. Altertavlen blev indviet Søndag den 8. Juli 1883. Da Dronning Louises Barnebarn, Kong Christian den 10. besøgte Klitmøller i 1922, saa han med Interesse paa Alterbilledet, og han besluttede at skænke en ny Ramme til det, og derved har Kongehuset to Gange beriget Klitmøller Kirke med Gaver, som Menigheden den Dag i Dag skønner paa.

Til Thybanens Aabning 23. Maj 1882.

I 1882 skete for Thy den vigtige Begivenhed, at Jernbanen fra Struer til Thisted kunde indvies den 23. Maj. Kongeparret skulde overvære Begivenheden, og allerede inden Kongeparrets Ankomst, var der et Arrangementsudvalg, som tænkte paa at lade Kongeparrets Udflugt efter Aabningen gaa til Vildsund. Det gav Anledning til en Bemærkning i Avisen den Gang:

»Arrangementsudvalget har efter Forlydende vedtaget, at Udflugten under Kongebesøget skal gaa til Vildsund, hvilket imidlertid forekommer os mindre heldigt. Klitmøller vil være at foretrække.»

Op saadan blev det. I »Udflugten« til Klitmøller deltog ikke mindre end 42 Vogne. Der var Æresporte i Skinnerup, Ø. Vandet og Klitmøller. Pastor Larsen bød velkommen til Klitmøller, og efter Spisning og Besøg ved Stranden kørte Majestæterne til Kirkegaarden for at se Mindet over de Omkomne fra Barken »Sleipner«. Det er sikkert ved denne Lejlighed, Dronning Louise har set Kirken og besluttet sig til at male et Alterbillede i Stedet for Trækorset.

Da Altertavlen blev indviet.

Kongeparret var kommet sejende til Thisted med Hjuldamperen »Dannebrog«, da Thybanen blev indviet, men der var ikke Kongebesøg i Forbindelse med Indvielsen af Altertavlen det følgende Aar. Indvielseshøjtideligheden er beskrevet i Avisen fra den 9. Juli 1883:

Indvielsen af den af Hds. Maj. Dronningen til Klitmøller skænkede og af Allerhøjstamme malede Altertavle fandt Sted Søndag den 8. ds. under Overværelse af Menigheden, der fyldte den lille Kirkes Stolplader, mens de særlig indbudne lokale Myndigheder tog Plads med deres Fruer i Kirkens Kor. Kirken var under Ledelse af Hr. Professor Walsgaard, som fra Dronningen havde overbragt Alterbilledet, blevet meget smagfuldt dekoreret, navnlig tiltalende var Udsmykningen ved Alterets Sider med levende Billeder, ligesom forskellige Friserer vare anbragte meget heldigt og frembragte en smuk Virkning.

Efterat Indgangsbeden var læst og Salmen 280 afsungen, besteg Sognets Præst, Hr. Pastor Larsen Prædikestolen og prædikede over Matth. 14. 22.—23. Han gik ud fra Herrens Ord til Simon Peder: »Kom og skildrede Disciplenes Fære paa Havet fordem, idet han pegede paa, hvorledes det Tegn Vor Herre svæde paa Genesareth Sø, havde sin Betydning, ei blot som hvad der engang var skeet fordem, men som hvad der havde Evighedens Magt og Gyldighed den Dag idag, som hvad der havde sin særlige Magt

og Anvendelse paa dem, der færdes ude paa de dybe Vande, hvor de store Farer true.

Billedet af Betydning for Fiskere, Sømænd og Redningsfolk.

Efterat han havde gennemgaaet det rige Naadeord, dvælede han særlig ved Alterbilledet, som Landets Dronning havde skænket denne Menighed, hvad der naturlig maatte fylde den med inderlig Taknemlighed, og det end mere, da Hendes Majestæt selv havde malet det, og yderligere, fordi det skønne Billed havde en saadan Betydning netop for denne Menigheds Medlemmer, da de dels vare Fiskere, dels Sømænd og Redningsfolk. Dronningen, vort Lands Moder, havde dermed villet pege for denne Menighed paa, hvad der ene kan holde os oppe, paa Herrens Frelses udrukke Haand, paa det Ord, som aldrig glipper, paa ham, som ene kan bære os op, naar vi skulde synke hen og blegne, paa ham som lader sit Kald udgaa, siger sit: »Kom og vinke Sine ud paa de dybe Vande og der har sin Haand tilrede med Opholdelsens Kraft, men ogsaa for dem i Hjemmet, der tit saa underlig maatte fylde med Angst og Gru, skulde dette Billede tale Trøst, lyse for dem og pege paa Herrens frelsende Haand, ja føre dem til at bølge tilbødende Knæ for Gudssønnen, og for den hele Menighed vilde Billedet møde, naar de gik til Herrens Nadver, pege for dem paa Ham, der holder de Synkende oppe, naar de i Sandhed kalde paa ham: »Herre frels mig« — ham, som udrækker sin Haand og griber dem.

Sognepræsten som Digter.

Med Bøn for at Gud vilde lade dette Billede lyse for mange Slægter til Velsignelse, sluttedes dernæst Tiltalen fra Prædikestolen. Der blev nu afsungen nedestaaende af Sognepræsten i Dagens Anledning digtede Sang, hvorpaa Præsten fra Alteret bekljendte Troen og lyste Herrens Velsignelse samt bad Kollekten om Ordet. Til Slutning blev Salme Nr. 724: »Denne er Dagen,

som Herren har gjort afsungen. Der var i den hele Højtid noget, som mindede om Dagen, da Klitmøller Kirke for elleve Aar siden blev taget i Brug og indviet. Nu som dengang var der en underlig Glæde og Bevægelse over Menigheden, der havde naaet til, hvad de inderlig længtes efter. Det skal her tilføjes, at først nu har Menigheden opnaaet et virkeligt Alterbillede, da det tidligere kun fandtes et forgyldt Kors med Stjerne over, medens nu Hds. Majestæts Alterbillede: »Herren, der aabenbarer sig for Disciplene paa Havet« møder Beskueren med den gyldne Overtskrift: »Du lidet Troende — hviltvilede Du«, og Omgivelserne bragte til amukt at slutte sig om det skønne Billed ved Hr. Professor Walsgaards Kunstnersnilde.

Op her følger, saa Pastor Larsens Sang.

Mel.: Herrens Røst, som aldrig brister.

*Synger med os smaa og store
syng det ud med Liv og Lyst,
hvad Vor Herre fordem gjorde,
hvad der bringer evig Trøst!*

*Syng om Herren, der paa Bølge
skred som paa den faste Jord,
blev mod Disciples Følge,
stilled Gru og Frygt om Bord!*

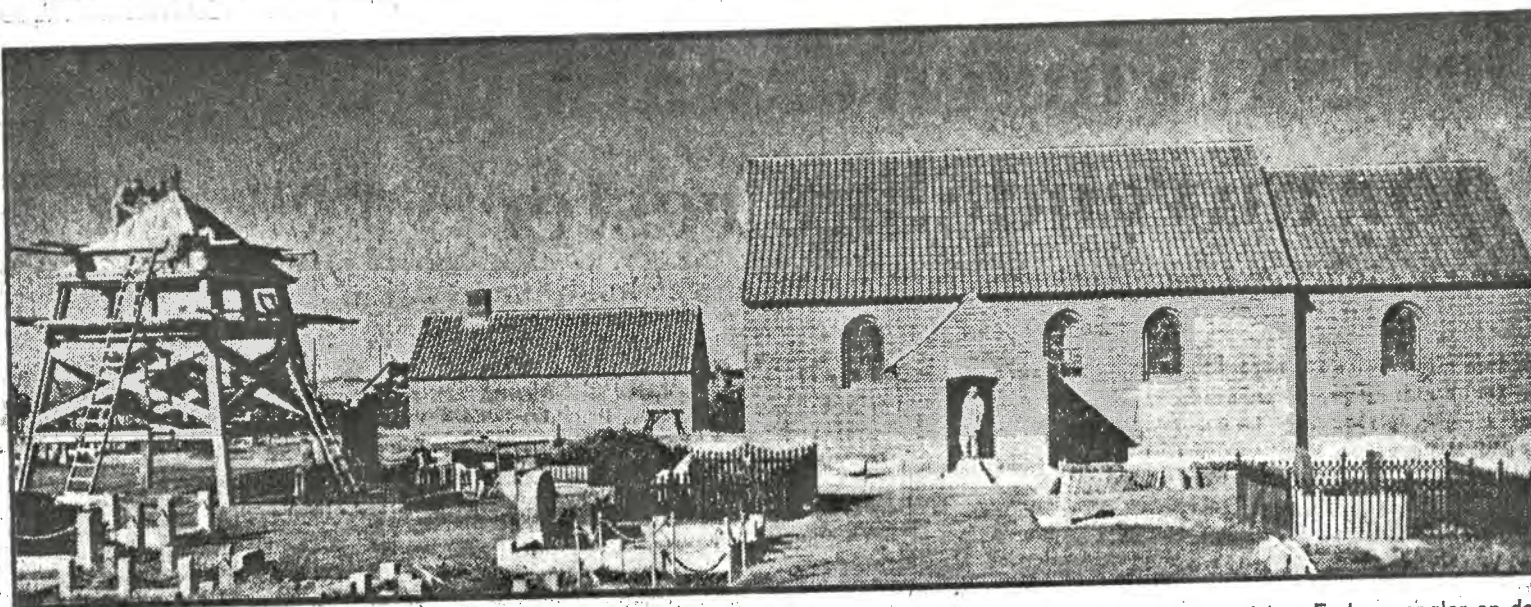
*Op mens Hjetet dvæler stille
ved din Herres: Det er mig —
lad hans Ord det sjælemilde
vinke over Havet dig!*

*Gaa, som Peder frem, med Bønne
spring som han fra Borden ud,
for at komme til Gudssønnen,
for at lyde Herrens Bud!*

*Maa som Peder du fornemme
Trængselsstorm for Tvivl gjør Vej,
hæver du som han din Stemme,
Herrens Haand og frelser dig!*

*Derfor mens din Baad mon vugge
paa det farefulde Vand,
op dit Øje maa du lukke
for at se din Frelsermand!*

*Op naar i vor lille Kirke
os forsamler Herrens Ord,
lys skal for Dronnings Virke,
møde os ved Nadverbord!*

Den nye klokkestabel passer fint sammen med Klitmøller Kirke, som nu der restaureringen har fået ny ydermur og nyt tag. Endnu mangler en del i kirkerummet, før kirken kan tages i brug. I baggrunden ses Klit møller Kirkes første kapel, der blev færdigt for et par uger siden.

Snart kan kirkeklokken igen kime i Klitmøller

Men Klitmøller Kirke vil først stå færdigrestaureret omkring jul

En ny klokkestabel på Klitmøller Kirkegaard er nu ved at være færdig. I går blev de sidste brædder slået på klokkestabelens overdækning, og nu mangler bare ophængningen af selve klokken, hvis beslag for øjeblikket er til eftersyn, før arbejdet kan meldes færdigt.

Der vil dog ikke foreløbig blive ringet til kirke fra den nye klokkestabel, idet Klitmøller Kirke for tiden bliver gennemgribende restaureret. Tidspunktet for genindvielsen af kirken er endnu ikke fastsat, idet det ikke med sikkerhed kan siges, hvornår kirkerummet står færdigt. Før jul bliver det dog, siger tømrermester Henry Østergaard, Klitmøller, som arbejder med restaureringen.

Klokkestabelen er en kopi af den gamle, bortset fra en tagrende på den nye. Den gamle stabel var 60-70 år gammel.

Klokkestabelen er bygget af egetræ, som har ligget klar til formålet i Klitmøller siden marts. Selve stilladset, som bærer den tunge klokke fra 1919, er bygget efter gammelt princip uden anvendelse

af hverken søm eller skruer. Hele stilladset er sat sammen med egenagler. Kun i klokkestablens overdækning er brugt søm.

Den tidligere stabel, som afløste kirkens første, der blev bygget i 1871-72 sammen med kirken, var til dels bygget af ilanddrevet skibstømmer.

Den nederste konstruktion på den nye klokkestabel måler 4,10 meter i højden, hvortil kommer overbygningen på 1,60 meter og det lille spir øverst oppe. Den nye klokkestabel hviler på samme fire fundamentsten som den gamle.

Med færdiggørelsen af klokkestabelen har man overstået anden etape af arbejdet på Klitmøller Kirke. Første afdeling bestod af et kapel, som blev færdigt for et par

uger siden. Der har ikke tidligere været kapel i Klitmøller. Nu mangler man kun tredje etape, nemlig færdiggørelsen af selve kirken, hvorefter Klitmøllers indbyggere atter kan komme i deres egen kirke.

T.A.T. 1936.

28. december. Et ret usædvanligt uheld indtraf Juledag i Klitmøller. Da der skulle ringes anden gang til eftermiddagsgudstjenesten kl. 2, havde ringeren ikke trukket i rebet mere end lige det første slag, da kirkeklokken pludselig styrtede ned på kirkegården. Klokken var anbragt i et klokkestillads uden for kirkeskibet 5-6 meter over jorden. Selve klokken tog ingen skade, idet den faldt i blød jord. Den vejer over 1000 pund.

Klitmøller Kirke genåbnede i forrygende vinterstorm

Biskop Erik Jensen kunne på grund af sygdom ikke prædike ved den første gudstjeneste i den istandsatte kirke

Vestenvinden, der gennem årene har slidt stærkt på Klitmøller Kirkes ydermure og således har været en væsentlig årsag til den nu afsluttede istandsættelse, stod voldsomt ind over kirkegården, da bygningen i sin ny skikkelse blev genåbnet i går eftermiddag.

Menigheden havde dog ikke ladet sig kue af stormen, og halvandet hundrede mennesker fyldte det forholdsvis lille kirkerum, der var pyntet med levende lys.

Biskop Erik Jensen, Aalborg, der skulle have prædikeret ved genindvielsen, havde meldt afbud på grund af sygdom, men provst Georg Westh, Sjørring, der overbragte en hilsen fra biskoppen, oplyste, at biskoppen gerne ville komme til Klitmøller og prædike på et senere tidspunkt, hvis det var muligt.

Provst Westh holdt genåbningsprædiken ud fra evangeliets tekst om Johannes Døberen i ørkenen.

- Netop på dette tidspunkt, hvor der er så kort til jul, passer beretningen om Johannes Døberen godt, fordi Johannes peger mod Jesus, der er julens midtpunkt, sagde provsten.

- I 1932 skrev Brorson salmen »Bort verdens juleglæde« som en advarsel mod datidens julestuer, der udartede til grove forlystelser. Dengang måtte Brorson minde om julens alvor, men vi trænger også til at få en påmindelse i dag.

Vi har ganske vist ingen julestuer, men til gengæld tuder reklamen os ørerne fulde om ting, som er nødvendige at have til julen.

Man giver dyrere og dyrere julegaver, og skeler til naboen. Hvad han har, skal man selv have. Men vi må passe på, ikke at glemme Jesus for alle de materielle goder.

Teksten om Johannes må derfor berede vort sind, som han beredte Jesu komme.

Johannes erkendte selv, at han ikke engang var værdig til at løse Jesu skorem, og hvor meget mere må vi da ikke føle os uværdige overfor Kristus.

Jesus kommer til os. Det må vi huske i julen, og ligesom Johannes pege væk fra os selv og hen på julens midtpunkt, Jesus.

Provst Westh sluttede med at læse de velsignelsesord, der blev

sagt, da kirken indviedes for knap hundrede år siden.

Sognepræst Kaj Lyksholm, V. Vandet, omtalte istandsættelsen som et resultat af mange hoveders og hænders gode samarbejde.

- Tidligere var der et misforhold mellem de mange pæne huse i Klitmøller og kirken, som udefra nærmest lignede en ruin, sagde han. Nu har menigheden fået en kirke, den kan være bekendt.

Han nævnte de mange forbedringer, der er sket ved restaureringen, bl.a. installeringen af det moderne varmlufts-anlæg. - Før kunne der være 17 graders varme ved bænken, 30 grader på prædikestolen og 38 grader ved orgellet. Nu fordeles dette gode mere jævnt.

Han takkede alle, der havde været medvirkende til det smukke resultat, og sluttede med ønsket om, at mange ville blive tilskyndet

til at være med i den lovsang til Gud, der lyder fra kirken.

Efter højtideligheden i kirken havde menighedsrådet indbudt de gejstlige, arkitekterne og samtlige håndværkere, der har arbejdet på kirken, til en sammenkomst, hvor flere talte og ønskede menigheden tillykke med den istandsatte kirke.

T.A.T.

19/12 1966.

Han graver og klokker i det...

At ordene "Den, der graver en grav for andre, falder selv i den" ikke altid gælder, det beviser Gert Jensen i Klitmøller. Han graver 10-12 grave om året, og det har han gjort de sidste 3 1/2 år. Arbejdet som graver er så at sige gået i arv fra far til søn, for Gerts far, Oskar Jensen, havde jobbet gennem 19 år før ham.

Graveren har mange funktioner året igennem, og han er også meget bundet i løbet af ugen, for det er eksempelvis også graveren, der ringer med klokken til lørdagens bryllup og søndagens gudstjeneste.

Når nogen dør, henvender de pårørende sig normalt til bedemanden for at få faglig assistance til at klare de praktiske opgaver, der nødvendigvis skal klares midt i sorgen. Men graveren kommer meget hurtigt ind i billedet, for bedemanden er ham, der har oversigt over, hvor der er ledige grave, og det er ham, der skal sørge for, at graven er klar til rette tid.

- Engang i mellem må jeg bede om at få begravelsen udskudt en enkelt dag, fortæller Gert Jensen. Det tager normalt 6-7 timer at klargøre en grav, men er der tale om et familiegravsted inde midt mellem en masse andre grave, kan det godt tage 10-12, ja måske 14 timer, for så skal jorden køres væk.

Gert fortæller, at det ikke blot er afdøde i selve Klitmøller og nærmeste omegn, der begraves her. Faktisk har han engang haft en opgave med en, der var død så langt væk som i Spanien.

- Da blev jeg nødt til at få præsten til at strække sin prædiken en halv times tid! smiler graveren fra Klitmøller. Af-

døde var balsameret og puttet i en zinkkiste, og den var bredere end danske standardkister. Via teleslynge og stangtelefon kunne graveren følge med i, hvor langt præsten var kommet, og alt blev nået. Der er jo strengt taget heller ikke noget, der haster i den situation.

Gravsteder har bestemte mål. En dobbeltgrav har hidtil været 2,50 meter på hver led, men fremover skal der lægges 10 cm til. For at forhindre jorden i at falde sammen, inden begravelsen har fundet sted, forsyner Gert hullet med tre trækasser eller trærammer på hver 75 cm i højden. De er lavet, så de kan glide inden i hinanden, og Gert fortæller, at arbejdet med kasserne er lige så tidkrævende som selve gravarbejdet.

De fleste får dernæst lagt hvid perlegrus på graven, og derudover aftales det med graveren, hvordan beplantningen skal være.

Mellem gravene er der også grus, men Gert Jensen fortæller, at det volder en del besvær i Klitmøller. Specielt for de ældre beboere på plejehjemmet - nogle af dem sidder i kørestol, og af hensyn til dem ville man gerne have flisebelægning, men det vil de højere kirkelige myndigheder ikke give tilladelse til.

I hvert fald ikke endnu, men Gert Jensen fortæller, at der andre steder er flisebelægning med samme begrundelse, og derfor håber han, at man også kan få lov i Klitmøller. Foreløbig har man fået nedlagt en prøvebelægning af endnu finere grus, men resultatet er ikke så besøgsvenligt, som Gert kunne ønske sig det.

dims

Blandt graverens opgaver er der den store med at vedligeholde gravstederne, og i den anledning får han en snak med dem, der nu skal have nogen begravet: hvor skal stenen stå, skal der være buske og træer, og hvordan med grus og bede?

Vanding er et stort område, for i Klitmøller er der sandjord, og den kan tage meget vand. Der vandes op til tre timer ad gangen, og om sommeren skal der vandes tre dage om ugen. Desuden skal gravene kradses en gang om ugen, og gravene skal altid gøres i stand til weekenden.

Det betyder, at Gert Jensen i sommermånederne kan have en arbejdsdag, der strækker sig fra klokken 7 om morgenen til 18 aften.

Til gengæld er der knap så meget arbejde i vintermånederne, men der er fortsat regnskab at føre. Der skal føres kirkegårdsprotokol, ordnes moms og udskrives regninger.

Også inde i kirken er der noget for graveren. Det er hans opgave at gøre rent, og han skal være til stede under gudstjenesten. Desuden er det ham, der ringer med klok-

ken.

- Det lærte jeg som 10-12 årig, fortæller Gert. Jeg var tit med min far, og på den måde fik jeg "taget". Det er især bedeslagene, som er svære. Det er noget, man skal have i fingrene.

Lige nu søger Klitmøller kirke iøvrigt en afløser, som kan træde til, når Gert holder ferie, er på kursus eller holder en af sine fem friweekender, som han har ret til om året. Desuden kan det nogle gange presse på ved begravelser, som det gjorde et år, hvor der var flere i de uger, hvor Gert havde ferie.

Men for tiden er der ikke noget, der hedder ferie. Der er nok at se til med det vejr, vi har.

dims

Gert Jensen er graver i Klitmøller, og her river han grus mellem gravene. Af hensyn til beboerne på plejehjemmet, ville såvel han som menighedsrådet gerne have flisebelægning.

Engelsk sergent mindet som den første faldne:

Smuk, højtidelig og værdig mindededag i Klitmøller

Den unge engelske flyver sergent Richard Samuel Pitts kom til at stå som fællessnevner for 1.161 allierede flyvere, der blev begravet i Danmark i forbindelse med Anden Verdenskrig. Lørdag var det 50 år siden, hans maskine blev skudt ned over havet. Nogle dage efter blev den engelske flyver begravet på Klitmøller Kirkegård, hvor hans grav stadig er at finde i det nordvestre hjørne af kirkegårdens ældste del.

Smukt, værdigt og højtideligt mindedes løjtnant Pitts ved en højtidelig lørdag formiddag. Fanevagt, kranseindlægning, mindeord, solosang og musik for trompet og orgel prægede begivenheden, der havde samlet en næsten fyldt kirke.

Foreningen af Officerer udenfor aktiv tjeneste stod bag arrangementet. Fra Aalborg kom gæster i to busser, og mange af Klitmøllers beboere havde fulgt opfordringen til at stå bag mindet om den engelske sergent og alle dem, der blev ofre for verdenskrigen. En enkelt af kirkegængerne var også med for 50 år siden. Det var Peter Brandt Jensen, der »huskede dagen som i går. Der var en let brise af nordvest«, sagde han bagefter.

Fanevægten repræsenterede otte forskellige organisationer. Som beskyttelse mod vestenblesten samledes man mellem et fortløst læbælte og kapellet og gik så til gravstedet, hvor der blev nedlagt fire kranse. En trompetfanfare indledte højtideligheden. Kaptajn Morten Grønberg-Larsen spillede, også senere inde i kirken, hvor Jøny Larsen sad ved orgelet.

Millem fra Royal Air Force, lagde den første krans. Derefter fulgte den unge René Srehle, der går på pilotskole. Han havde hilsen med fra den arrangerende forening. Viceborgmester Hans Bach lagde krans fra Hanstholm Kommune, og Mogens Tether havde blomster med fra Danske Vabentæller.

Efter en kort stund ved graven gik det store selskab til kirken, hvor fanevægten flankerede alteret. Også her var der en rede alteret. Også her var der en af den militæriske respekt for historiens begivenhedsrige forløb.

Indgangsben var overladt til formanden for officerernes forening Karl Petersen, mens kaptajn Knud Friis bad udgangs-bønnen. Trompet og orgel lod sig høre i smuk forening både før og efter pastor Finn Feilans prædiken.

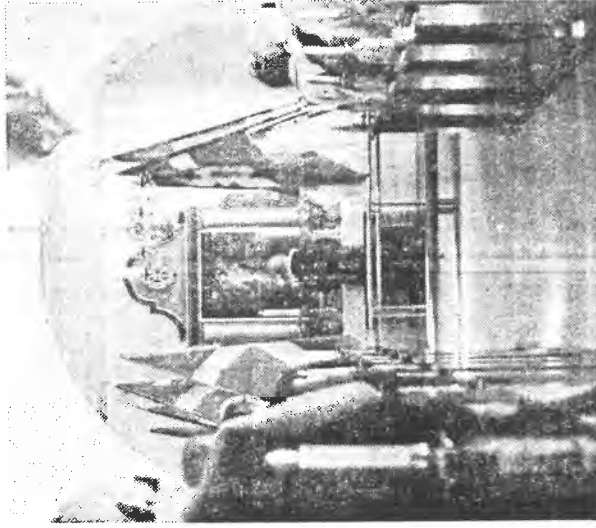
Ved valg af salmer var der taget behørigt hensyn til de engelske gæster. »Vær du mig nær« samt »Altid freidig« blev sunget på begge tungemål. Navnlige i den første slog det engelske igennem.

Pastor Feilan holdt en kort og velformet prædiken ud fra ordet i den 23. Davidsalm, hvor det lyder: Herren er min hyrde.

Sognepræsten erindrede om det historiske aspekt, begivenheden i kirken for 50 år siden, som vist ikke rokkede meget ved livet i Klitmøller. På det

tidspunkt vidste man ikke, hvad den begyndende krig skulle blive til. Tankerne gik til en familie i England, der havde mistet en af sine kære, til en flybesætning og til de mange, der siden skulle blive berørt af krigen.

Præsten talte om de fem år i

Højtideligheden i Klitmøller Kirke formede sig smukt og værdigt, en blæsende søndag i solskin. Pastor Finn Feilan står her vendt mod alteret, flankeret af fanevægten

»dødsrækkens dal«, om dagen, da et lig drev ind på stranden for senere at blive begravet, om det vanskelige ved at se Gud som verdens lys i alt det frygtelige, der kom til at ske i de følgende år.

Selv er præsten for ung til at have oplevet verdenskrigen. Han nævnte rækken af nyere krige, som han har oplevet, men gennem fjernsynsskærmen beskyttende glas. Han ønskede »Guds fred med vore døde« og mindede om, at krig og ondkab er en realitet, som vi ikke altid kan komme udenom, men som mennesker har skullet igennem i tillid til, at Gud med sin hyrdestav er klar til at hjælpe os.

Herefter læste pastor Feilan påskeevangeliet og lod sine danske tekster følge af korte oversættelser på engelsk. Begge nationer blev på denne måde tilgodeset, folkeslag føjet sammen, skæbner flettet ind i hinanden.

Og for at fuldkommengøre den historiske mosaik kunne Klitmøllers beboere og gæster, om de måtte ønske det, efter højtideligheden lægge vejen om ad landingspladsen ved Ørnhage. Her var det surf-vejr og hovedparten af de unge, der nød farten over bølgene, var fra Vestyskland. I teorien kunne en af de surfende være barnen af den skytte, der for 50 år siden sendte sergent Pitts og hans besætning i bølgernes udfor samme kyst. Historiens fletværk er uransageligt.

De mange gæster, adskillige højt dekorerede, fortsatte fra Klitmøller til frokost på CF-kasernen i Thisted. Om eftermiddagen blev der aflagt besøg på kanonstillingen i Hanstholm. Hermed er der på værdig vis lagt et mønster for den række af mindelhøjtideligheder, der kommer til at følge 50-året for verdenskrigens udbrud. MF.

Viceborgmester Hans Bach fra Klitmøller lagde Hanstholm Kommunes krans på sergent Pitts' grav i et hjørne af Klitmøllers kirkegård. (Foto: Jørgen Ploug Larsen).

For 50 år siden - 1944

7. august: Endnu en frygtelig ulykke har ramt det lille fiskerleje Klitmøller. Den 1. juni forliste motorbåden »Arken« med 4 mand, og nu er to både med hver 4 mand forlist. De omkomne er besætningerne på motorbådene »Gefion« og »Immanuel«, nemlig føreren på »Gefion« Albert Holler og hans mandskab: Thorvald Grønkjær, Johannes Brund og N. C. Vegeberg. Fra »Immanuel« føreren Anders Andersen og hans to sønner Jens Emil Andersen og Ths. Chr. Andersen samt Kyora Grønkjær.

9. august: Amtmand Egedorf og frue var i går i Klitmøller, hvor de besøgte de 8 omkomne Klitmøllerfiskeres efterladte og udtrykte deres deltagelse.

21. august: Der er i de sidste to dage konstateret yderligere tre tilfælde af børnelammelse i Thisted Amtslægekreds. Det drejer sig om et 4 måneders barn fra Tved, en 9-årig pige fra Vesløs og et 9 måneders barn fra Thisted.

23. august: Thisted Byråd vedtog i aften at optage forhandling med Falcks Redningskorps om overtagelse af brandslukningen i Thisted.

28. august: To af de mennesker, der blev dræbt under angrebet på det danske persontog i nærheden af Hee, stammede fra Thy. Det var den 31-årige tømrersvend Iver Lyhne og hans hustru, den 27-årige Elisabeth Lyhne. Det unge ægtepar, der boede i Kolding, havde været på besøg hos fru Lyhnes forældre, landmand Chr. Carstensen Andersen, Tved. Iver Lyhne var født i Thisted som søn af tømrer P. Lyhne.

Søndag bliver der lagt kranse ved mindestenen for de omkomne fiskere på Klitmøller Kirkegård.
Arkivfoto

T.D. 6/8 1994

Klitmøller mindes 50-året for minesprængninger

I disse dage for 50 år siden fik at Klitmøller for alvor fik den anden verdenskrig med dens menneskelige omkostninger tæt ind på livet. Det skete, da 12 Klitmøller-fiskere omkom efter minesprængninger på havet.

I forvejen var byen blevet omkranset af tyske fæstningsværker, men mølboerne fortsatte deres fiskeri så godt det lod sig gøre - forholdene taget i betragtning.

Den 1. juni 1944 skete den første minesprængning. Kutteren »Arken« med sin fire mand store besætning sejlede på en mine en snes sømil ud for klitmøller. Alle ombord omkom.

To måneder senere, den 4. august, ramte en ny katastrofe Klitmøller. To kuttere, »Gefion« og »Emanuel« minesprængte cirka fem sømil ud for Stenbjerg undervejs hjem efter nogle dages fiskeri ved Thyborøn. Otte fiskere mistede livet.

- Det er begivenheder, man aldrig glemmer, fortæller Peter Grønkjær, Klitmøller, der selv oplevede begivenhederne på tæt hold.

- Da »Arken« forliste, så jeg det på tæt hold fra en båd, der lå lige ved siden af, og efter »Gefion« og »Emanuel«'s forlis var jeg med til at lede efter besætningerne.

Fiskerne havde efterhånden vænnet sig til, at de tyske miner udgjorde en konstant risiko. De vidste, at store havområder var mineret, men havde ingen klar fornemmelse af, hvor præcis minerne var lagt ud.

- Derfor er der efter al sandsynlighed sket det, at bådene uforvarende er kommet ind i et område, som var blevet mineret. Vi havde jo fået et generelt påbud om at holde os indenfor en grænse på fem sømil fra kysten, men på den anden side skulle vi jo også ud til fiskepladserne, siger Peter Grønkjær.

»Gefion« og »Emanuel« minesprængte på vej hjem efter et par dages fiskeri ved Thyborøn. De nærmere omstændigheder kender ingen.

- Det var jo før bådene havde radio ombord, men de to både var ventet hjem i løbet af den 4. august. Da de ikke kom i løbet af dagen, begyndte vi at ane, at noget var galt, men det var ikke muligt at sende både ud og søge efter de to. Det ville tyskerne ikke tillade før om morgenen den 5. august, husker Peter Grønkjær.

Resultatet af eftersøgningen var, at een fisker blev fundet omkommet i vandet. Det var Peter Grønkjærs nabo. Senere drev vragestumper og redskaber fra de to både ind på stranden, og efter en rum tid blev yderligere to af de otte savnede fiskere fundet. En fjerde fisker, der var savnet efter »Arken«'s forlis 1. juni blev fundet ved den svenske kyst.

- De tre forlis ramte meget hårdt i Klitmøller, fortæller Peter Grønkjær, som selv mistede sin svigerfar, da »Gefion« forliste.

- 10 af de omkomne efterlod koner og børn, og især to familier blev meget hårdt ramt.

Ombord i »Emanuel« var en far med to sønner og en svigersøn. Svigersønnen havde mistet en bror, da »Arken« minesprængte, og en anden bror forsvandt sammen med »Gefion«. Så det var tre brødre, som omkom på havet indenfor et par måneder i sommeren 1944.

I morgen, søndag, er der mindegudstjeneste i anledning af 50-året for minesprængningerne. Der vil være kranse- nedlæggelse ved mindestenen for de omkomne fiskere på Klitmøller Kirkegård. jfa

Mindet ^{8/8 97}

Søndag blev 12 Klitmøllerfiskere, som omkom ved to minesprængninger i 1944, mindet. Det skete med en kransenedlæggelse ved mindestenen for de 12 på Klitmøller Kirkegård. De to minesprængninger skete indenfor et par måneder. 1. juni forliste cutteren »Arken« med fire mand ombord efter at have påsejlet en mine en snes sømil ud for Klitmøller. Godt to måneder senere ramte samme skæbne de to cuttere »Gefion« og »Emanuel«, som forliste ud for Stenbjerg. Otte fiskere omkom. Forlisene greb dybt ind i dagliglivet i Klitmøller. 10 af de omkomne var familiefædre. Selv om der er gået et halvt århundrede siden de to forlis, er det stadig ulykker, der huskes.

Foto: Peter Mørk

Klitmøller Kirke får ny dåbskande

Den gamle servante-kande, som hidtil er blevet brugt ved dåbshandlinger i Klitmøller Kirke, bliver nu udskiftet med en ny og rigtig dåbskande, oplyser formand for Klitmøller menighedsråd, Agnete Gunthel, efter menighedsrådsmødet lige inden påske.

Hun kunne ved mødet orientere om, at Klitmøller Kirke havde modtaget 5.000 kroner af Kong Frederik og Dronning Ingrid's Fonden. Man er nu gået igang med at finde en passende dåbskande.

Desuden kan Agnethe Gunthel oplyse, at arbejdet med det nye orgel, som Klitmøller Kirke er ved at få bygget,

skrider frem. Hun regner med at kirken kan indvie orgelet omkring 1. september.

Udvidelsen af kirkegården, som har stået på i nogle år, er nu ved at nå sin afslutning, i hvert fald med hensyn til entreprnørarbejdet, oplyser Agnethe Gunthel. Nu er man kommet så langt, at der i løbet af foråret skal planeres, såes græs og beplantes. Området bliver dog først taget i brug om nogle år, når jorden har sat sig, fortæller Agnethe Gunthel.

ann

TD. 15/4 95

Klitmøller Kirke:

T.D. 10/10 94.

Nyt messehagel til fangst- og høstgudstjeneste

Ved dette års fangst- og høstgudstjeneste i går, søndag, i Klitmøller Kirke, kunne sognepræst Finn Feilan for første gang bære et nyt messehagel.

Kunstneren bag messehaglet er arkitekt og væver, Liv Stange, som var til stede ved gudstjenesten i går. Hun fortalte med egne ord om de tanker, som hun gjorde sig, da hun fik til opgave at lave det nye messehagel.

Liv Stange fortalte, at hun efter ønske fra menighedsrådet har brugt en blå bundfarve. En farve, som symboliserer havet og det guddommelige. Desuden er den blå farve også Jomfru Marias farve. Hun ses altid afbildet med en rød kjole og

en blå kappe. For at lede tankerne hen på havet, har Liv Stange indvævet en glitrende silkeråd i stoffet til messehaglet.

Ned langs haglet har hun vævet et rødt parti, som skal ses som solen, der spejler sig i havet. Den røde farve er også farven for blod og kærlighed.

På messehaglets forparti har Liv Stange lavet en stige, som skal symbolisere himmelstigen, der er kontakten mellem mennesket og Gud.

Der er indvævet et kors både for og bag på messehaglet. På bagpartiet er indvævet en trekant formet af fisk, som skal symbolisere treenigheden.

På forstykket har Liv

Stange indvævet en muslingeskal, som er symbol på blandt andet Johannes Døberens, der brugte en muslingeskal ved dåbshandlingen.

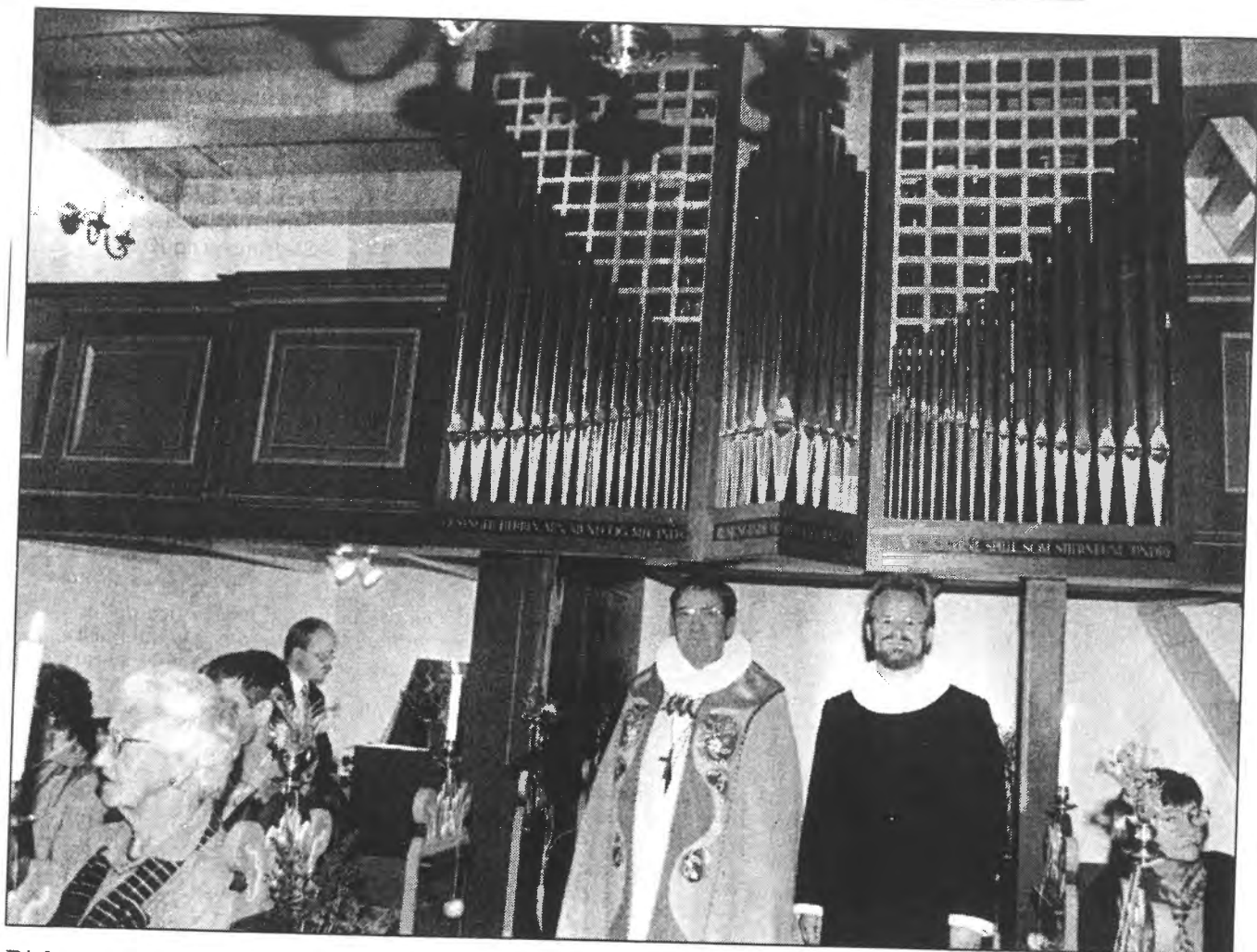
Muslingen er også et Jomfru Maria-symbol. Hun bar en perle i skødet, hvorfor Liv Stange har indvævet en ægte perle i midten af muslingeskallen.

Liv Stange afsluttede sin lille redegørelse med at sige tak til menighedsrådet for at have givet netop hende opgaven.

- Sammenhængen mellem de mange symbols betydning skal høres hver søndag fremover, når der afholdes gudstjeneste, sagde Liv Stange. ann

Væver og arkitekt Liv Stange forklarer symbolerne på den nye messehagel, der bæres af sognepræst Finn Feilan. Foto: Klaus Madsen

Biskop Søren Lodbjerg Hvas var på besøg i Klitmøller, da det nye orgel blev indviet. Her ses han sammen med sognepræst Finn Feilan på vej ind til søndagens gudstjeneste. Foto: Peter Mørk.

Orglet bruser igen

T.D.
11/9 95.

Klitmøller Kirke indviede sit nye orgel

Høstgudstjenesten i Klitmøller Kirke fik et lidt andet indhold end vanligt, idet der også var indvielse af kirkens nye orgel. Biskop Søren Lodbjerg Hvas prædikede ved gudstjenesten og stod for indvielsen af det nye orgel.

Søndagens gudstjeneste i Klitmøller blev på den måde dobbelt festlig, og med det nye orgel indviet på behøring vis er Klitmøller

Kirke igen »med på noderne«.

Kirken har været uden orgel i en lang periode. Erstatningen - et klaver - er ikke helt det samme, men orgelbygger Svend Nielsen har netop afsluttet mange måneders arbejde. Han har været i sving siden januar. Først hjemme på sit værksted i Slingerup og siden i kirken, hvor byggearbejdet er foregået.

Hvor kirkens gamle orgel havde fire stemmer og en manual, har det nye orgel nu otte stemmer, to manualer og pedal. Og går det som orgelbyggeren lover, holder det nye orgel i

mindst 100 år, når blot det vedligeholdes på behørig vis.

Klitmøller Kirke er uden fast organist i øjeblikket. Derfor var det organist Preben Christensen, Thisted, der spillede ved indvielsen.

- Det er åbenbart svært at finde en organist. I øjeblikket er der flere ledige embeder på egnen, men heldigvis har vi haft stor hjælp fra Ellen Juul Sørensen nu, mens vi har været uden egen organist, siger menighedsrådsformand Agnete Gunthel, som håber, at kirkens nye orgel vil være den lokkemad, der skal til for at finde en organist til embedet.

Med til historien om kirkens nye orgel hører i øvrigt, at det er helt gældfrit ved indvielsen. Helt tilbage i 1987 begyndte menighedsrådet at spare op til det nye orgel, og undervejs er projektet blevet betænkt med henholdsvis 10.000 kroner testamenteret til formålet og andre 10.000 kroner fra et fond. Endelig kom der ikke mindre end 230.000 kroner fra et fond, som ønsker at være anonymt, men den store pengegave dækkede nøjagtig det beløb, som manglede i at have pengene til det nye orgel hjemme. jfa

Tirsdag 22. marts 1966. *Thisted A. Tid.*

100 år gammel kirke skal restaureres

Arbejder til ca. 180.000 kr. ved Klitmøller Kirke

Vinden er hård ved bygningerne på vestkysten. Salt fra havet sætter sig som et gustent lag på de røde mursten, der langsomt nedbrydes af fine sandskorn, som blæsten pisker mod murene.

Den næsten 100 år gamle Klitmøller Kirke er mærket af det

nære naboskab med havet, og menighedsrådet har besluttet, at der sammen med en del andre arbejder ved kirken gennemføres en skalmuring.

De samlede udgifter til arbejdet anslås til 180.000 kr., og foruden skalmuringen skal kirken have

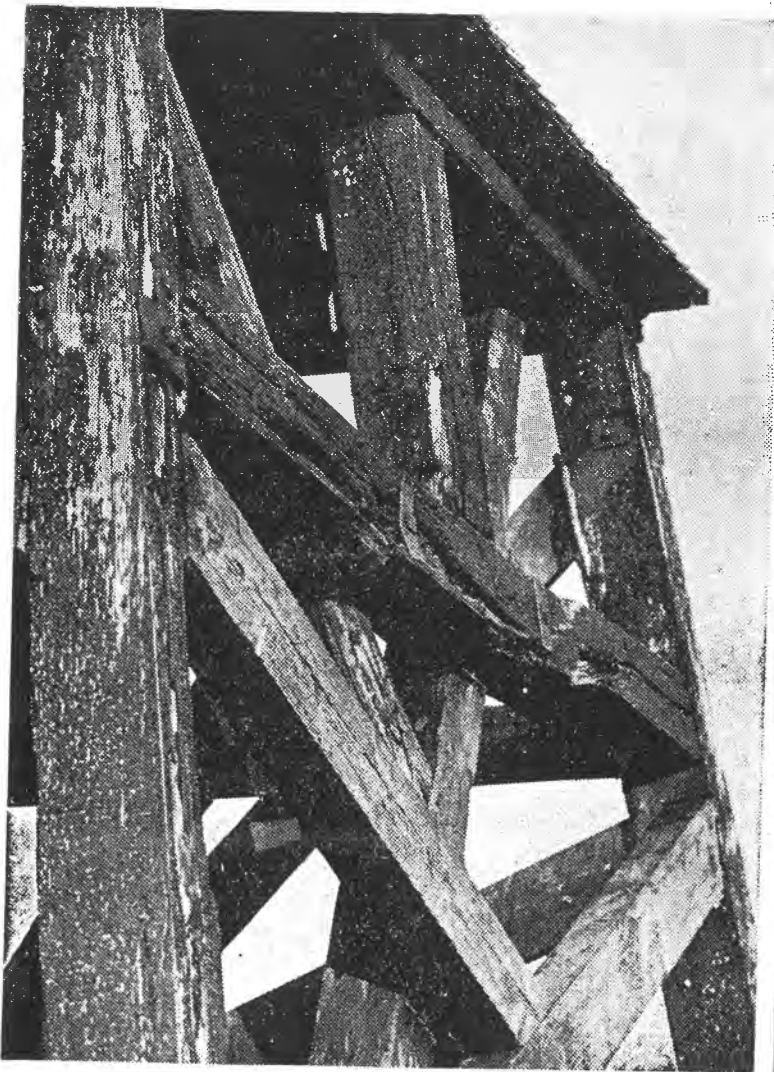
varmtluftanlæg, ny tagbeklædning og ny klokkestabel. Nord for kirken opføres et kapel.

Arbejdet er overdraget arkitekterne Poul Hansen og Ib Lydholm, Thisted, og så snart frosten var af jorden, begyndte man opførelsen af kapellet, hvori også varmeanlægget anbringes.

Kapellet bygges af mursten, der har en tung jordbrun nuance, og det er hensigten, at såvel kirkens mure som tag skal fremtræde i denne farve, der passer godt til landskabet.

Klokkestabelen på kirkegården, der oprindeligt er opført af skibstømmer, er efterhånden blevet fuldstændig rådden, og en ny skal opstilles. Den nye stabel fremstilles af egetømmer, og laves efter den gamles model, således at kirkegårdens særpræg ikke forsvinder.

Selve kirken, der er opført i 1871-

Klokkestabelen, der for længe siden blev fremstillet af skibstømmer, er efterhånden blevet gennemrådden, og skal nu fornyes. Den nye stabel bliver nøjagtig magen til den nuværende, og egeplankerne skal hugges og samles på kirkegården.

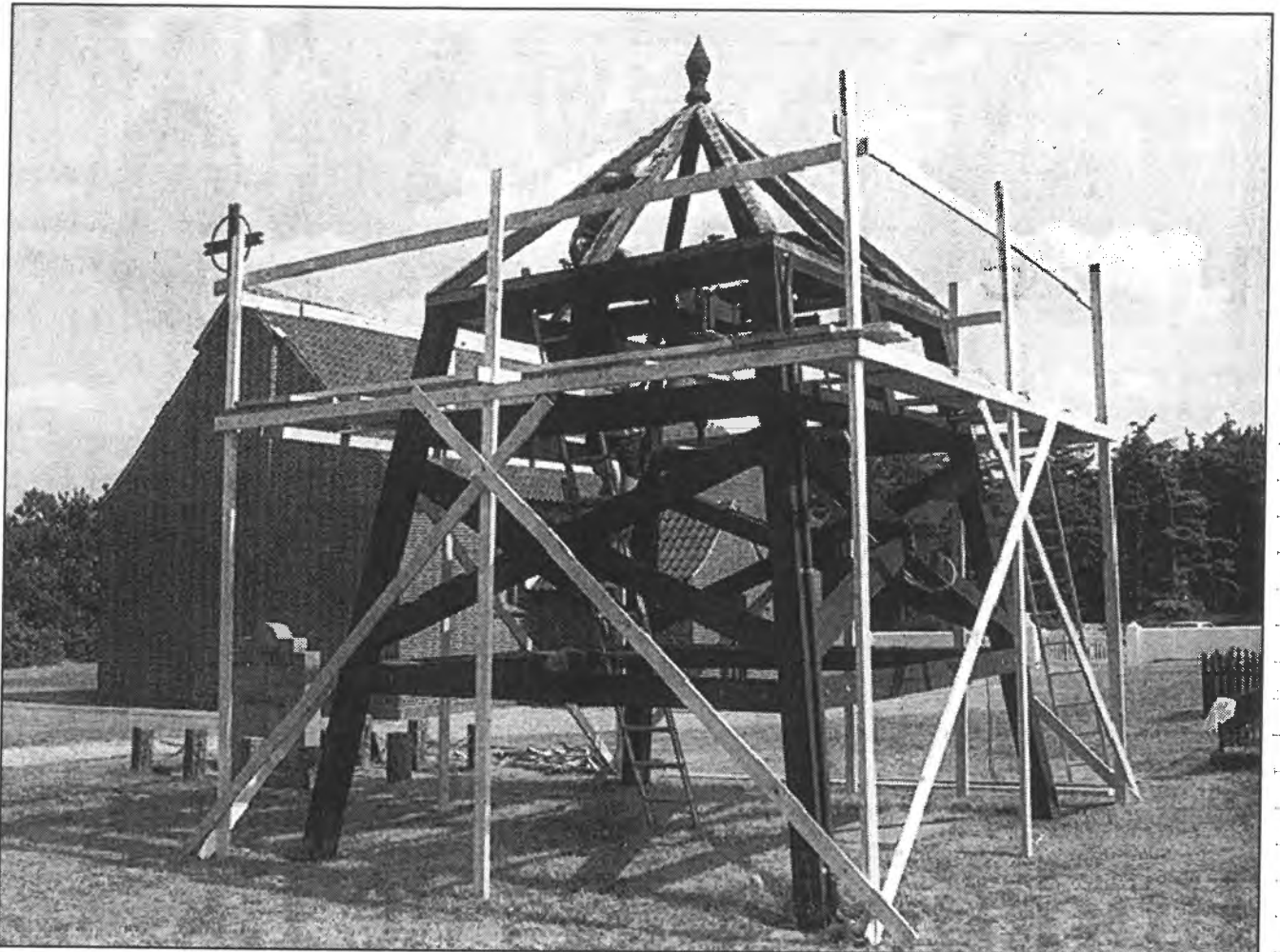

Foto: Peter Mørk

Klokketårnet ved klitmøller Kirke bliver i disse dag ført tilbage til original udseende med et tag af egespånplader

Nyt klokketårn i Klitmøller

Klokketårnet ved Klitmøller Kirke får i disse dage nyt tag af egespån fra Bornholm.

Klokketårnet ved Klitmøller Kirke får nu nyt tag. Det gamle tag af klinker er netop fjernet, og

når tømrermester Kielsgård fra Klitmøller har behandlet træværket på tårnet, skal det nye tag lægges på.

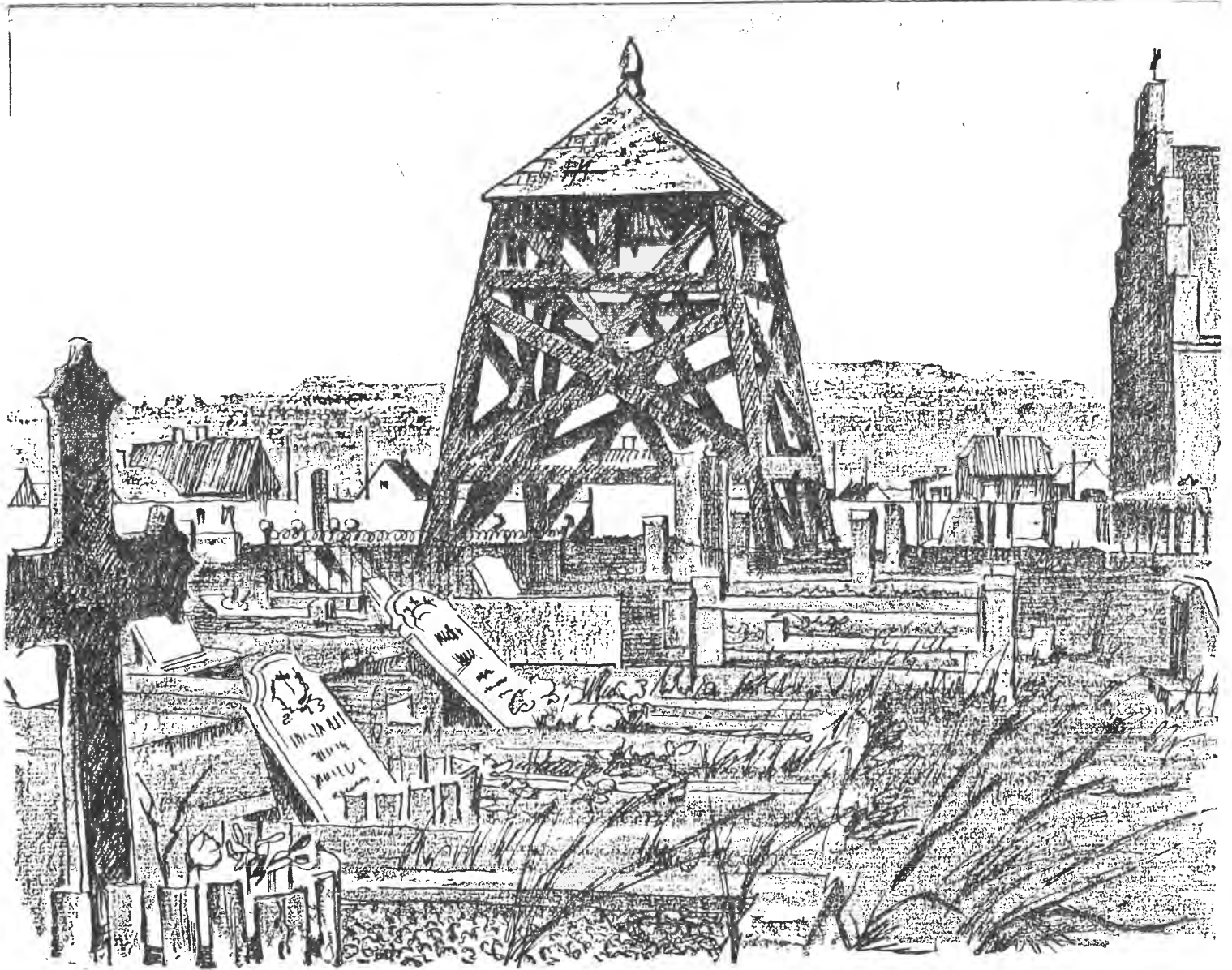
For mere end et år siden besluttede menighedsrådet i Klitmøller, at det nye tag skal være egespånplader fremfor klinker, som har ligget på tårnet siden

1965. Spånplader er nemlig det oprindelige materiale, som klokketårnet blev udstyret med, da det blev bygget i 1872.

Arkitekt Ib Larsen fra Hanstholm har tegnet arbejds-skitsen, og det bliver også ham, der skal føre opsyn med taget fremover.

De egespånplader der skal ligge på tårnet er importeret fra Bornholm, og svarer helt til de oprindelige plader, som lå på kirken før 1965, oplyser sognepræst Finn Feilann. Arbejdet forventes at blive færdig i løbet af et par uger.

ann

KLOKKEN PAA KLITMØLLER KIRKEGAARD KLAR TIL AT RINGE DET NYE AAR IND

Foto: Klaus Madsen

Naturkirkegård: Klitmøllers nye kirkegård blev indviet i går, Allehelgensdag. Kirkegården er anlagt, så den tager hensyn til områdets naturlige former og bevoksning. Kommende gravsteder beklædes enten med trækors, natursten eller med flade sten, mens den skarpe inddeling af gravstederne, som kendes fra traditionelle kirkegårde, her bliver mere udvisket.

T.D.
4/11 96.

Kirkegård med natur

Indvielse: Klitmøllers nye naturkirkegård blev indviet med en ceremoni efter gudstjenesten Allehelgensdag

Grænsen mellem nyt og gammelt er tydelig på kirkegården i Klitmøller. I umiddelbar forlængelse af kirkens nuværende og traditionelt anlagte kirkegård, er der nu indviet en helt ny naturkirkegård, adskilt fra den gamle af et stykke beplantning.

Menighedsrådet i Klit-

møller har arbejdet med projektet siden 1991, og den nye kirkegård er blevet til i tæt samarbejde med stiftets kirkegårds-konsulent Mogens Andersen og arkitekt Ib Larsen, Hanstholm, som har virkeliggjort ideerne bag naturkirkegården.

Ideen med naturkirkegården er at bevare det landskabelige særpræg, som er karakteristisk for Klitmøller. Derfor snor stierne på kirkegården sig mellem klitter bevokset med marehalm med adgang til de områder på kirkegården, hvor kom-

mende begravelser skal ske.

Sognepræst Finn Feilann forklarede i forbindelse med indvielsen af kirkegården, at der er en overordnet opdeling af området, som sikrer, at den sydlige del af den nye kirkegård bruges til gravsteder, som klædes med enten et trækors eller en natursten, mens den nordlige del er til gravsteder med flad sten. Men en skarp inddeling af de enkelte gravsteder i afgrænsede firkanter omgivet af en sirligt klippet hæk fal-

der udenfor intentionerne med den nye kirkegård, hvor gravsteder og de naturlige former i landskabet skal passe sammen.

Kommer der ønsker om et mere traditionelt gravsted bliver de ikke afvist. Menighedsrådsformand Agnete Gunthel har tidligere oplyst, at der på den gamle kirkegård til stadighed bliver friholdt pladser, så alle ønsker kan tilgodeses.

Med indvielsen af den nye kirkegård i går, Allehelgensdag, er den nu klar til brug. jfa

Foto: Peter Mørk

125 års dag: Sognepræst Finn Feilan fortalte om Klitmøller Kirkes tilblivelse.

F.D.
5/6-97

Klitmøller Kirke fylder 125

Klitmøller: I går fejrede klitmøller Kirkes menighedsråd 125 årsdagen for indvielsen af havboernes egen kirke i Klitmøller

Klitmøller Gospelkor og tværføltespiller René Nørskov var i går med til at gøre dagen og gudstjernen helt speciel i Klitmøller Kirke. Anledningen for festlighederne var markeringen af Klitmøller Kirkes 125 årsdag.

Efter selve prædiken fortalte sognepræst Finn Feilann lidt om Klitmøller Kirkes tilblivelse.

- Det er i dag en befridel-

sesdag på to måder. Dagen for Danmarks befrielse, men også dagen for den lille befrielse i Klitmøller. Nemlig da Klitmøller Kirke-distrikt for 125 år siden blev befriet fra sit fangeskab i Vester Vandet kirke, sagde Finn Feilann.

Det havde nemlig forud for Klitmøller Kirkes indvielse længe været havboerne en torn i øjet, at de måtte helt til Vester Vandet for at komme i kirke. Havboerne følte sig på den måde som gæster i bøndernes kirke. Den 3. maj 1872 blev Klitmøller Kirke derfor indviet, og havboerne havde bygget deres egen kirke for 3122 rigsdaler.

Der kan nævnes mange

navne i forbindelse med kirken, og også mange kongenavne, som har skænket gaver til kirken i tidens løb. Kirken blev bygget meget beskedent, så da Thybanen blev indviet i 1882, og Christian IX med dronning Louise i den anledning besøgte Klitmøller, faldt det kongen for hjerte, at det var lidt simpelt med kun et guldbronzeret træ Kors bag alteret.

Han fik derfor dronning Louise til at male en altertavle, som hænger i Klitmøller Kirke den dag i dag. Siden besøgte kong Christian den X og dronning Alexandrina kirken i 1922, og han bekostede derpå en udskåren træ-

ramme til sin bedstemors billede.

Også lokale har skænket gaver til kirken. Der kan nævnes Købmand Markus Jensen, som i 1875 skænkede jorden til kirkegården. Skibskaptajn P. Konge Mortensen skænkede, da alterbilledet blev indrammet, de udskårne billeder på prædikestolen.

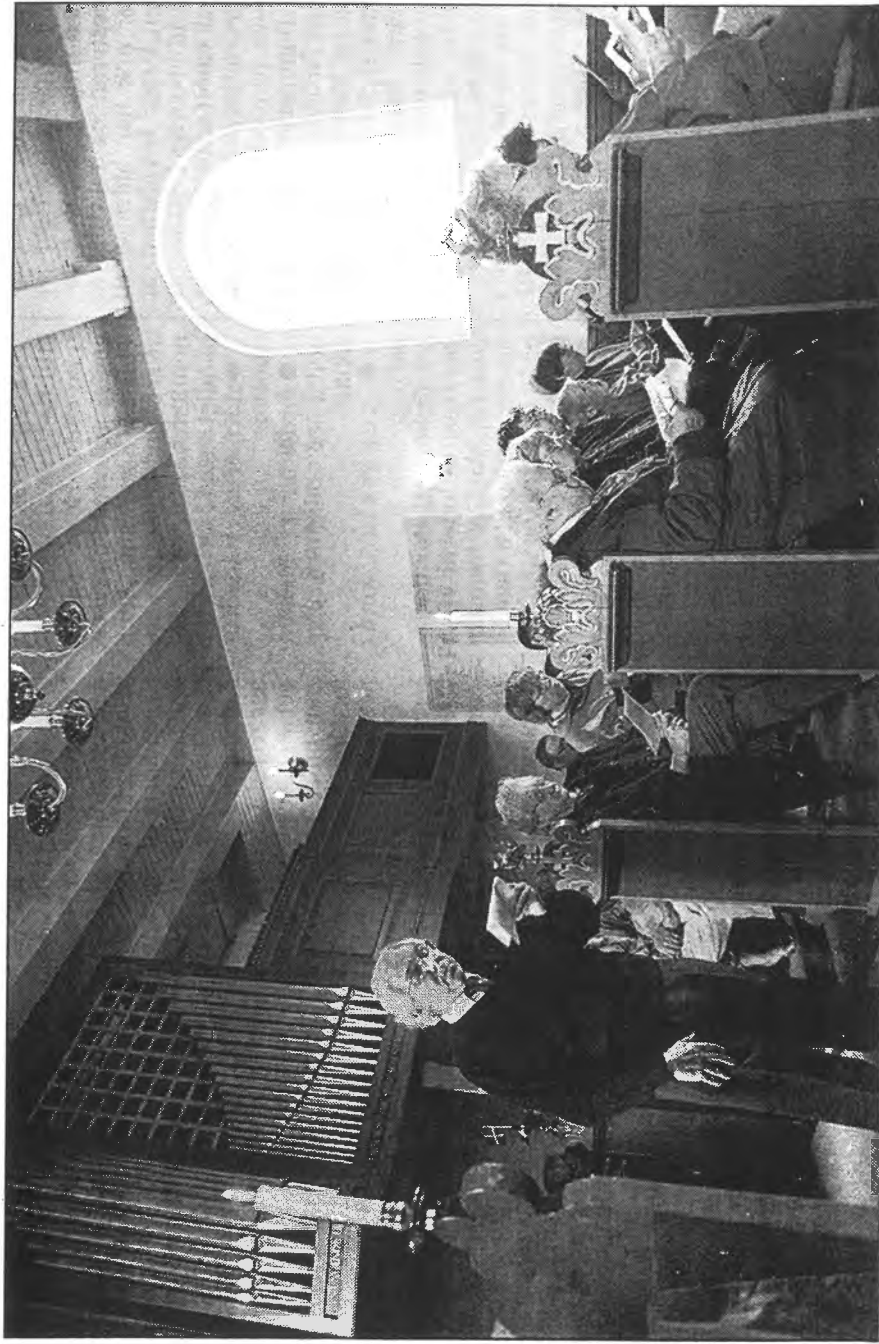
Finn Feilann nævnte også den fornyelse, som de seneste år har præget kirken. Blandt andet roste han Klitmøller Gospelkor for på en livsglad måde at udtrykke kærligheden og troen på Kristus.

På selve 125 års dagen - lørdag den 3. maj - besøgte repræsentanter fra Men

også Klitmøller Skoles elever har været flittige givere til kirken. Klitmøller Skoles elevråd besøgte kirken i lørdags på selve årsdagen, og med sig havde eleverne igen en flot gave. Eleverne på Klitmøller Skole har i anledning af 125 årsdagen i fællesskab lavet en bog med pirklip af engle, som nu kan ses i våbenhuset.

Efter gudstjenesten var Klitmøller menighedsråd værter ved en lille sammenkomst, hvor der blev skænket et glas portvin med en kransekage til de voksne og sodavand til børnene.

ann

Imponerende dragter til krybbespil

I søndags var der fernisering på Klitrosen i Klitmøller - ikke på malerier, men på krybbespilsdragter.

I Klitmøller er der tradition for krybbespil i kirken 1. søndag i advent, spillet og sunget af børn fra Klitmøller skole.

Hidtil har man skrabt gammelt tøj sammen til dragter, men i år skulle det være anderledes.

Susanne Mortensen, som er lærer ved Klitmøller skole, har nemlig længe haft en drøm om rigtige dragter til de unge aktører. Ønsket spredtes, og i løbet af kort tid havde en god halv snes damer meldt sig til frivilligt at sy disse dragter.

Menighedsrådet bevilgede et beløb på 6.500 kroner, som Susanne kunne disponere over til indkøb af stof m.m. - og

snart drog hun udensogns, hvor hun foretog nogle fordelagtige indkøb.

Knipleholdet under aften-skolen meldte sig villige til at kniple nogle meget fornemme borter, blonder, diademer osv. til Jomfru Marias kjole og englenes glorier.

Hver tirsdag i vinterens løb har damerne været samlet på Klitrosen med Susanne som koordinator og inspirator. Damerne og Susanne har gensidigt inspireret hinanden til det fantastiske flotte resultat, som er blevet så flot, at man fandt det passende med en udstilling, så folk både fra Klitmøller og andre steder kunne få lejlighed til at komme og studere kunstværkerne.

Denne udstilling var der så fernisering på i søndags på Klitrosen i Klitmøller. *dims*